

Čís. 8189.

Do pozůstalostního soupisu nelze pojmout pojistku, neměl-li zůstavitel vzhledem k § 133 (3) pojišť. zák. v době úmrtí nároku na pojistné.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, R I 490/28.)

Pozůstalostní soud zařadil do pozůstalostního inventáře pojistku zůstavitele a odkázal manželku zůstavitelovu s jejími nároky na pořad práva, uloživ jí podati do čtyř neděl žalobu na rodiče zůstavitelovy. Rekursní soud k rekursu vdovy pojistku do inventáře nepočetl a výrok prvního soudu o poukázání na pořad práva zrušil. Důvody: Jak rodiče zůstavitelovi, tak i jeho manželka Božena S-ová přihlásili se k pozůstalosti s výhradou inventáře, rodiče z poslední vůle, manželka ze zákona. Bylo proto vzhledem k ustanovení § 92 první odstavec nesp. řiz. pořídit soupis pozůstalostního jmění, který obsahovati musí seznam všeho jmění, ale jen takového, v jehož držení byl zůstavitel v době svého úmrtí (§ 97 první odstavec nesp. řiz.). Takovým majetkem zůstavitelovým však sporná pojistka nebyla, neboť z dodatného soupisu jmění jde na jevo, že pojistka při sepisování inventáře nalezena nebyla a jest zjištěno, že zůstavitel pojistku již po 20. říjnu 1927 stěžovatelce daroval a také ihned odevzdal. Již z tohoto důvodu, poněvadž pojistka nebyla v držení zůstavitele v době jeho smrti, neměla býti zařazena do inventáře. V projednávaném případě však je kromě toho zřejmo, že pojistka do pozůstalosti Františka S-a vůbec nepatří, ať jest již pravdou tvrzení Boženy S-ové, že jí zůstavitel za živa pojistku daroval, nebo tvrzení rodičů zůstavitelových, že jim zůstavitel pojistku podle poslední vůle odkázal. Zjištěno totiž z dopisu pojišťovny, že pojistka zněla doručiteli a tudíž podle § 133 (3) pojišť. řádu a vysvětlivek věst. min. spravedlnosti str. 290 z roku 1916 do pozůstalosti v žádném z obou případů nepatřila a jen v případě tvrzeném zůstavitelovými rodiči podléhala by zpoplatnění. V obou případech neměl by tedy zůstavitel nároku na pojistné, an zemřel před 9. prosincem 1949. Pojistné a nárok na ně není tudíž součástí zůstavitelova jmění a proto nenáleží do inventáře. Rodiče zůstavitelovi i manželka nevyvozují nároky na pojistku z práva dědického, nýbrž ze smlouvy. Stížnost do zařazení pojistky do soupisu inventářního jest opodstatněnou a bylo jí v tomto směru vyhověno a napadené usnesení v ten způsob změněno, že pojistka do pozůstalosti nezařazena. V dalším směru bylo usnesení prvního soudu zrušeno, poněvadž nebylo třeba následkem odporujících si nároků rodičů zůstavitele a jeho manželky, by pozůstalostní soud nějaké opatření činil, ano vůbec nejde o jmění pozůstalostní. Totéž

ostatně učiniti by nemohl ani v tom případě, kdyby šlo o jmění pozůstalostní, k němuž si různé osoby osobují vlastnické nároky, neboť nesmí se v mimosporném řízení předbíhati řešení otázky nabytí vlastnictví a to ani příkázáním úlohy žalobce ani určením lhůty k podání vlastnické žaloby, a sluší naopak v obou směrech použití jedině hmotně-právních ustanovení zákona obč. o vlastnické žalobě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu zůstavitelových rodičů.

Důvody:

Stěžovatelé napadají usnesení rekursního soudu, nepovažující za správný jeho názor, že sporná pojistka nepatří do soupisu pozůstalostního jmění, poněvadž nebyla v držení zůstavitele v době jeho smrti. Leč není třeba zabývat se otázkou, zda je správný názor rekursního soudu po této stránce. Rekursní soud vyslovil mimo to, že pojistka — nehledíc k důvodům, které stěžovatelé napadají — nepatří vůbec do pozůstalosti Františka S-a, ať již jest správným tvrzení zůstalé vdovy, že jí zůstavitel daroval pojistku za živa, nebo tvrzení stěžovatelů, že zůstavitel jim pojistku odkázal poslední vůlí z důvodů, opírajících se o ustanovení § 133 (3) zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. z. (pojišťovací smlouva) a vysvětlivky ministerstva spravedlnosti ve věstníku z roku 1916 str. 290. Stěžovatelé nenapadají tyto důvody usnesení a stačí je proto odkázati na tyto důvody, které mají v uvedeném ustanovení zákona plnou oporu. Dovolací stížnosti, usilující o to, aby sporná pojistka byla zařazena do pozůstalostního jmění, bylo tudíž odepřítí úspěch. Zrušil-li rekursní soud, posuzuje věc s tohoto právního hlediska, opatření prvního soudu, jímž byla pozůstalá vdova odkázána se svými nároky na pojistku na pořad práva a jí uloženo, by podala žalobu do určité doby, jinak že bude pozůstalost projednána bez ohledu na její vlastnické nároky, postupoval správně a ve shodě s judikaturou nejvyššího soudu.

Čís. 8190.

V případě § 726 obč. zák. stanou se odkazovníci dědici pozůstalého jmění poměrně podle hodnoty svých odkazů a to tak, že ve všech směrech platí za dědice, povolané závětí. Předemřeli-li někteří odkazovníci zůstavitele, spadly jich odkazy do pozůstalosti a připadlo celé pozůstalostní jmění odkazovníkům přeživším zůstavitele.

(Rozh. ze dne 30. června 1928, Rv I 1411/27.)

Dne 27. prosince 1921 zemřela Marie B-ová, zanechavši platnou poslední vůli s dodatkem rovněž platným. Ustanovila universálním dědicem spolek na ochranu zvířat pro království České, vyloučivši výslovně všechny příbuzné s obou stran. Universální dědic prohlásil právoplatně,